

Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.004/2020/11.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Varga Péter Zoltánügyvéd

Az alperes:

alperes neve (címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

dr. Keserű Eszter ügyvéd

A per tárgya:

Munkaviszony jogellenes megszüntetése

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.273/2018/28.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes, 5.M.273/2018/29., Mf.I.40.004/2020/4.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 53 227 (ötvenháromezer-kétszázhuszonhét) forint perköltséget.

Megállapítja, hogy a feljegyzett 170 300 (százhetvenezer-háromszáz) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes 1993. január 1. napjától állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperes alkalmazásában raktáros munkakörben. Munkáját a **(település neve)**-i telephelyen végezte, amely 2009 óta minőség-, munkavédelmi és egészségvédelmi szempontok miatt nem dohányzó gyár, vagyis a kollektív szerződésben rögzítetten a gyár teljes területén tilos a dohányzás. Erre a munkavállalók figyelmét az éves rendszerességgel tartott munka- és tűzvédelmi oktatásokon mindig felhívták, hangsúlyozva, hogy a dohányzás az egyik leggyakoribb tűzkeletkezési ok. A tűzvédelmi szabályok megszegését a kollektív szerződés fegyelmi vétségként említi, amely súlyos esetben azonnali felmondást vonhat maga után.
- [2] **(Tanú 1)**, a gyár minőségbiztosítási vezetője - a heti rendszerességgel tartott ellenőrzéseihez tartozó bejárás alkalmával - 2018. november 28-án a felperest dohányzáson érte a kiemelten tűzveszélyes faraklap tárolóban. Az általa észleltekről értesítette az alperes illetékes munkatársait. A vezetők az ügyben azonnal vizsgálatot folytattak le, ennek keretében sor került a felperes személyes

meghallgatására is. A felperes ugyan tagadta a dohányzást, a munkáltató azonban egyéb adatok alapján bizonyítottan látta azt. Erre tekintettel a felperes munkaviszonyát azonnali hatállyal megszüntette még ezen a napon. Intézkedését lényegében két okkal indokolta, egyrészt a felperes megszegte a gyár egész területére vonatkozó dohányzási tilalmat, másrészt ezzel a magatartásával tűzveszélyt idézett elő.

A kereset és az ellenkérelem

- [3] A felperes módosított keresetében 709 692 forint 90 nap felmondási időre járó távolléti díj és 1 419 384 forint hat havi végkielégítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy az azonnali hatályú felmondás jogellenes, mert annak indoka nem valós, ugyanis nem dohányzott. Állította, a munkáltató két szankcióval is sújtotta, egyrészt írásbeli figyelmeztetésben részesítette, másrészt azonnali hatállyal felmondta a munkaviszonyát azonos kötelezettségszegésre hivatkozva. Állította továbbá, hogy a munkáltató intézkedése aránytalan és okszerűtlen volt.
- [4] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kiemelte, a felperes egyrészt megszegte a dohányzási tilalmat, másrészt cselekménye elkövetésének helyével súlyos tűzveszély lehetőségét kockáztatta, amellyel megszegte a tűzvédelmi szabályokat. Vitatta, hogy írásbeli figyelmeztetést alkalmazott volna a felperessel szemben az esettel kapcsolatban.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- [5] A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2020. január 9-én kelt 5.M.273/2018/28. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt eljárási illeték az állam terhén marad. Bizonyítottanak, következésképpen valósnak fogadta el, hogy a felperes a tűzveszélyes faraklap tárolóban dohányzott. Rámutatott, a felperes ismerte a dohányzási tilalommal kapcsolatos előírásokat, az erre vonatkozó szabályok megszegése lényeges kötelezettségszegésnek minősül. Amiatt, hogy a felperes kiemelt tűzveszélyes osztályba tartozó helyen követte el a kötelezettségszegést, azt jelentős mértékűnek értékelte, amelyet a felperes szándékosan követett el. Nem találta bizonyítottanak, hogy a munkáltató a felperest az esettel kapcsolatban írásbeli figyelmeztetésben részesítette volna. Mindezek alapján az azonnali hatályú felmondást megalapozottnak ítélte.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

- [6] A felperes - hiánypótlási felhívásra kiegészített - fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és azt kérte, hogy a másodfokú bíróság a keresetének adjon helyt. Perköltséget is igényelt. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § (3) bekezdés a) pontjának megfelelően jelölte meg. Jogszabálysértésként a Pp. 279. § (1) bekezdésének és a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 64. § (2) bekezdésének megsértését állította.
- [7] Kiemelte, az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül, a logika szabályaival ellentétes módon értékelte. Megítélése szerint ugyanis nem nyert bizonyítást, hogy dohányzott, ennek következtében az sem, hogy a tűzvédelmi szabályokat megszegte, összességében tehát nem igazolódott, hogy az azonnali hatályú felmondás indoka valós lenne. Hangsúlyozta továbbá, hogy a kollektív szerződés rendelkezései alapján az alperesnek le kellett volna folytatnia a kötelezően előírt fegyelmi eljárást, ennek elmulasztásával a munkáltató megfosztotta őt a fegyelmi eljárás során igénybe vehető jogorvoslati eszközöktől, csorbítva ezzel jogosítványait. Rámutatott, a kollektív szerződés értelmében az első alkalommal dohányzáson ért munkavállaló írásbeli figyelmeztetésben részesül, és csak a második eset következménye az azonnali hatályú felmondás, ezért esetében legfeljebb írásbeli figyelmeztetés lett volna alkalmazható.
- [8] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, perköltségigényt is előterjesztett. Rámutatott, eleget tett az Mt. 64. § (2) bekezdése szerinti követelményeknek, az

azonnali hatályú felmondás indoka világos, valós és okszerű. A munkáltató ugyanis az azonnali hatályú felmondást a dohányzási tilalom és - a cselekmény elkövetésének helye miatt - a tűzvédelmi szabályok megsértésére alapította, ami az elsőfokú eljárásban bizonyításra került. E kettő olyan lényeges kötelezettségszegés, amely alapot ad az azonnali hatályú felmondási jog gyakorlására. Hangsúlyozta, külön fegyelmi eljárás nem indult a felperessel szemben, azonban jogai nem sérültek, a vizsgálat során meghallgatásra került és előadhatta védekezését, továbbá megfelelő jogorvoslati tájékoztatást is kapott. Allította, hogy a kollektív szerződés rendelkezéseit megfelelő módon figyelembe vette.

Az ítélet tábla döntése és annak indokai

- [9] A felperes fellebbezése alaptalan.
- [10] Az elsőfokú bíróság ítélete helyes, az ítélet tábla annak indokaival is egyetért. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.
- [11] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, az azonnali hatályú felmondás megfelel-e a jogszabályi követelményeknek, azaz annak indokai világosak, valósak és okszerűek-e. A világosság hiányára a felperes keresetében nem hivatkozott, ezért az elsőfokú bíróság helyesen a valóság és okszerűség vizsgálatára koncentrált. E tárgykörökben széleskörű bizonyítást folytatott le, meghallgatta a feleket, a bejelentett tanúkat, okiratokat értékelt, illetve helyszíni szemlét is tartott.
- [12] A felperes tévesen hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem a Pp. 279. §-ában foglaltaknak megfelelően értékelte. E jogszabályi rendelkezés értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a releváns körülmények tekintetében számot adott arról, hogyan értékelte a felek tényállításait, mely nyilatkozataikat fogadta el, melyeket nem és miért. Egyenként és egymáshoz, továbbá a felek nyilatkozataihoz, illetve az okiratokhoz viszonyítottan értékelte a tanúvallomásokat, támaszkodva a helyszíni szemle tapasztalataira is. Rögzítette azt is, milyen bizonyítékokat hagyott figyelmen kívül és milyen okból. Az előbbiek alapján helyesen állapította meg, hogy a felperes előadásai önmagukban és több tanú vallomásával is ellentmondók voltak, míg a tanúk vallomásai önmagukban sem és egymáshoz viszonyítva sem voltak olyan módon ellentmondók, hogy az bármelyikük szavahihetőségét megkérdőjelezte volna. A felperes ezzel ellentétes álláspontjának alátámasztására a fellebbezésében idézett, szövegkörnyezetükből kiragadott nyilatkozatok nem voltak alkalmasak.
- [13] Az elsőfokú bíróság a beszerzett bizonyítékok alapján okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a felperes elkövette az azonnali hatályú felmondás indokolásában terhére rótt kötelezettségszegést. E körben ugyanis **(tanú 1)** tanúvallomása egyértelmű volt, a többi tanú vallomása pedig közvetetten megerősítette az előbbi tanú nyilatkozatának valóságtartalmát, tekintetben ugyanis igazolták állítását, hogy a faraklap tárolóban többször tapasztaltak dohányzásra utaló nyomot, a minőségbiztosítási vezető az észlelését követően haladéktalanul jelezte a kötelezettségszegést a további illetékeseknek, a visszanézett video pedig bizonyította számukra, hogy **(tanú 1)** az általa megjelölt időpontban valóban találkozott a felperessel a faraklap tárolóban. Emellett lényegében valamennyi tanú vallomása, a felek előadásai és a becsatolt okiratok bizonyították, hogy a gyár egész területén évek óta köztudottan tilos a dohányzás, illetve a faraklap tároló kiemelten tűzveszélyes területe a telephelynek.
- [14] Az elsőfokú bíróság tehát helyesen állapította meg a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, hogy az azonnali hatályú felmondás indokolásában szereplő okok valósak.
- [15] Ugyancsak megalapozottan következtetett arra, hogy a megállapított tények okszerűen vezettek az azonnali hatályú felmondáshoz az alábbiak miatt.

- [16] Az, hogy az alperesnél hatályban lévő kollektív szerződés **(település neve)**-i gyárra vonatkozó függeléke a II. fejezet 7. pontjában - egy korábbi igazgatói intézkedéssel egyezően - a gyár teljes területére dohányzási tilalmat rendel el, nem volt vitatott a felek között, de valamennyi bizonyíték ezt alá is támasztotta. Ezen előírás megsértése nyilvánvalóan kötelezettségszegést jelent.
- [17] Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy e kötelezettségszegés - természetéből következően - csak szándékosan követhető el.
- [18] Helyesen értékelte a kötelezettségszegést lényegesnek és jelentős mértékűnek is figyelemmel arra, hogy az tűzveszélyt idézhet elő, és e körülményre minden évben a rendszeresen tartott munka- és tűzvédelmi oktatásokon fel is hívja a munkáltató a dolgozók figyelmét.
- [19] A felperes által elkövetett kötelezettségszegés tehát kimeríti azokat a feltételeket, amelyeket az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja az azonnali hatályú felmondás egyik alkalmazási esetéhez előír.
- [20] Tény, hogy a kollektív szerződés előbbi függelékének fegyelmi felelősségről szóló VII. fejezet 3.7. pontja értelmében az első alkalommal dohányzáson ért munkavállaló írásbeli figyelmeztetésben részesül, a második eset következménye az azonnali hatályú felmondás. E körben azonban az ítéletábra az alábbi két lényeges körülményre mutat rá.
- [21] Egyrészt, a fegyelmi felelősséget már az 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) sem ismerte, vétkes kötelezettségszegés esetén arra adott lehetőséget, hogy kollektív szerződés - az eljárási szabályok meghatározása mellett - a rendkívüli felmondáson kívül egyéb jogkövetkezményeket is megállapíthasson. A 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 56. §-a szintén mellőzi a fegyelmi eljárás intézményét, továbbra is hátrányos jogkövetkezmény alkalmazását teszi csak lehetővé. Az 56. § (2) bekezdés első mondata azonban azt is kimondja, hogy hátrányos jogkövetkezményként csak olyan, a munkaviszonnyal összefüggő, annak feltételeit határozott időre módosító hátrány állapítható meg, amely a munkavállaló személyhez fűződő jogát és emberi méltóságát nem sérti. A kiszabható hátrány tehát nem lehet olyan, amely a munkaviszonnyal összefüggő feltételeket véglegesen módosítja (BH1996. 668.), ebből következően a munkaviszony megszüntetésével járó jogkövetkezmény nem állapítható meg.
- [22] Miután az Mt. 27. § (1) bekezdés első fordulata szerint semmis az a megállapodás, amely munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik, a kollektív szerződés Mt. 56. §-ával ellentétes rendelkezése semmis. Az előbbiek jogkövetkezményeként a 29. § (3) bekezdése előírja, hogy ha a megállapodás valamely része érvénytelen, helyette a munkaviszonyra vonatkozó szabályt kell alkalmazni, kivéve, ha a felek az érvénytelen rész nélkül nem állapodtak volna meg.
- [23] Annak ugyan nincs akadálya, hogy kollektív szerződés a hátrányos jogkövetkezmény alkalmazásához eljárásrendet állapítson meg és hátrányos jogkövetkezményeket határozzon meg, nem vonhat azonban értékelési körébe olyan eseteket, amelyek a munkaviszony megszüntetésével szankcionálandók. Az előbbiek miatt érvénytelen rendelkezés nem vehető figyelembe, az érvénytelenséget a bíróság az Mt. 27. § (3) bekezdése értelmében hivatalból észleli.
- [24] Másrészt, a perbeli esetben nem csupán a dohányzás volt a munkáltatói intézkedés alapja, hanem e magatartás körülménye is, nevezetesen, hogy kiemelten tűzveszélyes helyen történt. Ez pedig értelemszerűen súlyosabb megítélés alá esik, mint az egyéb helyen elkövetett azonos kötelezettségszegés. E körülmény még érvényes kollektív szerződési rendelkezés mellett is lehetőséget teremt a hátrányos jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozó kollektív szerződésbeli rendelkezések mellőzésére (BH2000. 31.).
- [25] Az előbbiekből két következtetés vonható le: az egyik, hogy a perbeli esetben nem volt jogsértő a „fegyelmi eljárás” lefolytatásának mellőzése, a másik, hogy az azonnali hatályú felmondás megalapozott volt.
- [26] Helyesen hivatkozott az alperes arra, hogy a felperes jogai az eljárás során nem sérültek, a vizsgálat során ugyanis meghallgatásra került, előadhatta védekezését. Ennél több jogosultságot az Mt. 78. §-a és a kollektív szerződés azonnali hatályú felmondásra vonatkozó 26. pontja sem biztosít a munkavállaló számára.

- [27] A fentiekre tekintettel az ítélet tábla a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkörében eljárva megállapította, hogy az azonnali hatályú felmondás nem sértette az Mt. 64. § (2) bekezdését, az elsőfokú bíróság eljárása pedig a bizonyítékok értékelése kapcsán megfelelt a Pp. 279. § (1) bekezdésének, azaz a felperes által felhozott jogszabálysértések nem valósultak meg. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [28] A felperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes fellebbezési eljárással kapcsolatos perköltségét megtéríteni. Ennek összegét az ítélet tábla a Pp. 82. § (3) bekezdése alapján az alperes által előterjesztett felszámítás alapulvételével, de attól eltérően határozta meg az alábbiakra figyelemmel. A Pp. 81. § (2) bekezdése szerint a bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható költség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható. Az alperes a felszámításnak ezt a módját választva a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (2) bekezdésének a) pontjára utalva 106 453 forint másodfokú perköltséget számított fel. Az előbbi rendelkezés értelmében a felszámítható ügyvédi munkadíj az elsőfokú eljárásban 10 millió Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5%-a, de legalább 10 000 Ft, a R. (5) bekezdése szerint azonban a másodfokú eljárásban ennek az összegnek az 50%-a. A jelen esetben a pertárgyérték 2 129 076 forint volt, ennek 2,5 %-a, azaz 53 227 forint állapítható meg az alperesnek megtérítendő ügyvédi munkadíj címén. Az alperes utalt ugyan fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy jogi képviselője áfa fizetésére köteles, az áfa összegét azonban a költségjegyzékben nem tüntette fel, és az R. áfa felszámítására utaló 4/A. § (1) bekezdését sem jelölte meg abban, ennek hiányában viszont az ítélet tábla az áfa megtérítéséről nem rendelkezhetett, a Pp. 82. § (3) bekezdése szerint ugyanis a felszámítani elmulasztott költséget a fél javára nem lehet figyelembe venni.
- [29] Az ügy tárgyi költségfeljegyzési jogos volta miatt csupán feljegyzett, de le nem rótt eljárási illeték összege - a 2 129 076 forint pertárgyértékből kiindulva - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján 170 300 forint.
- [30] A pereszes felperes munkavállalói költségmentességre való jogosultsága miatt az eljárási illeték a Pp. 83. § (1) bekezdése és 102. § (6) bekezdése alapján marad az állam terhéen.

Szeged, 2020. július 20.

Dr. Szeghő Katalin s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
táblabíró